

Fisioteràpia en la Patologia de l'Aparell Locomotor I

2012/2013

Codi: 102982

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Graduat en Fisioteràpia	961 Graduat en Fisioteràpia	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Maria Mercedes Piqueras Céspedes

Correu electrònic: MariaMercedes.Piqueras@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És recomanable tenir els coneixements assolits d'Anatomia i Fisiologia de l'aparell locomotor, Fonaments en Fisioteràpia, Biofísica, Patologia humana, avaluació instrumental en fisioteràpia de l'aparell locomotor.

Objectius

L'assignatura es programa al segon curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'aparell Locomotor.

Les competències són:

Ser capaç de desenvolupar els coneixements adquirits en assignatures prèvies a l'àmbit clínic del tractament de patologies de l'aparell locomotor.

Ser capaç de realitzar una valoració funcional de la persona que pateix alguna patologia de l'aparell locomotor i poder elaborar un diagnòstic fisioterapèutic.

Saber plantejar els objectius terapèutics i elaborar un pla d'atenció fisioterapèutic.

Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia i ser capaç d'analitzar, adaptar i controlar els resultats.

Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema múscul esquelètic.

Competències

- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.

- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
3. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics bàsics en la terapèutica de les lesions i/o malalties que afecten el sistema musculoesquelètic, posant èmfasi en la teràpia manual.
4. Aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació del sistema musculoesquelètic i la seva possible repercussió funcional.
5. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
6. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
7. Descriure i analitzar el moviment humà.
8. Descriure i analitzar els mecanismes de garantia de qualitat en els processos d'atenció fisioterapèutica del sistema musculoesquelètic.
9. Descriure i analitzar els mètodes d'anàlisi del moviment humà.
10. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
11. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
12. Descriure les bases de la valoració del sistema musculoesquelètic.
13. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
14. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
15. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
16. Dissenyar els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia i tècniques manuals pròpies de la fisioteràpia.
17. Dissenyar exercicis terapèutics per a les malalties i lesions ortopèdiques, traumatològiques, reumatològiques i esportives.
18. Dissenyar les diferents modalitats d'electroteràpia, vibroteràpia, termoteràpia, hidroteràpia i totes les teràpies que utilitzen els mitjans físics que són propis de la fisioteràpia de l'aparell locomotor.
19. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
20. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
21. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
22. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.
23. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
24. Organitzar i planificar.
25. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
26. Raonar amb sentit crític.
27. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema

musculoesquelètic.

Continguts

L'assignatura es centra en la fisioteràpia aplicada a les patologies de l'aparell locomotor, i en concret a la patologia de les extremitats inferiors: traumàtica, degenerativa i vascular.

Tema 1 : GENERALITATS DE L'ASSIGNATURA.

Presentació del programa. Fonaments i conceptes de la disciplina visió de conjunt de la matèria. Objectius que es proposen. Tipus d'avaluació, seminaris, Presentació Bibliografia

TEMA 2. PLA D'ASSISTÈNCIA DE FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE L'APARELL LOCOMOTOR

Establiment d'un pla assistencial. Fases. Història Clínica en fisioteràpia en la patologia de l'aparell locomotor, Valoració global EEII: relacionar alteracions peu/genoll/maluc Valoració: Examen objectiu, examen subjectiu. Avaluació de les troballes interpretació proves complementàries , valoració mecanisme lesional, diagnòstic diferencial, Formulació dels objectius, Intervenció: plantejament seqüencial del tractament , Enfoc de l'abordatge de les lesions traumàtiques

TEMA 3. TRACTAMENT FISIOTERAPÈUTIC DELS PRINCIPALS SIGNES I SÍMPTOMES DE LES AFECCIONS DE L'APARELL LOCOMOTOR .

Inflamació, Edema, Dolor, Cicatrització patològica, Rigidesa articular i anquilosi, Hipermobilitat, Hipotonia i atrofia muscular, Hipertonia muscular, Dèficit propioceptiu.

TEMA 4. FISIOTERÀPIA EN EL PACIENT REUMATOLÒGIC:

Perfil del pacient reumatològic, patologia inflamatòria patologia degenerativa

TEMA 5. FISIOTERÀPIA EN PATOLOGIA TRAUMÀTICA DE L'OS

Tractament general de les fractures: Fases d'immobilització i post-immobilització, de càrrega, Fisioteràpia en les complicacions de les fractures. Distròfia simpàtico reflexa o Síndrome de Südeck.

TEMA 6 . FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DEL MALUC, PELVIS I REGIÓ FEMORAL

Fractures de pelvis, Fractures de maluc: Artroplasties , osteosíntesis, Fractures de la regió femoral, Fisioteràpia en la patologia degenerativa articular maluc, Tractament de les pubalgies, Coxalgia: mecanisme d'impactació protusiva/expulsiva, descentratges i desequilibris

TEMA 7 . FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA GENOLL

Lesions lligamentoses i Inestabilitats, Lesions tendinoses, Meniscopaties, Tendinopatia rotuliana i pota d'anec , Síndrome femoropatelar: descentratges rotulians, Dèxercions: Valgo, varo, recurvatum i flexum, Periostitis tibial, Fisioteràpia en la patologia degenerativa articular: Artosis, artroplasties total de genoll, artroplastia unicompartimental.

TEMA 8. FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA TÍBIA

Fractures diafisàries de tibia, Fractures obertes, osteomies, síndrome compartimental

TEMA 9. FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA PEU I TURMELL

Fisioteràpia en la patologia traumàtica. Lesions lligamentoses i Inestabilitats del membre inferior: Aquil·les, Lesions lligamentoses i Inestabilitats del membre inferior: Turmell. Àlgies y deformitats del peu.

Tema 10. FISIOTERÀPIA EN LES LESIONS MUSCULARS

Estiraments, Inmobilització, atrofia, denervació, Tendinopaties , entesopaties

Tema 11. TRACTAMENT FISIOTERAPEUTIC DE LES DIFERENTS ALTERACIONS DE LA MARXA

Valoració, tipus de marxa patològica, ajudes per al la marxa i reeducació de la marxa.

TEMA 12 . FISIOTERÀPIA EN EL MALALT AMPUTAT EEII

Objectius , Perfil del pacient amputat, Tractament en les diferents fases: fase pre-protèsica, protèsica, resucació de la marxa

TEMA 13. PROMOCIÓ DE LA SALUT I PREVENCIÓ DE LA MALALTIA

Factors de risc de l'artrosi, prevenció del factors de risc modificables. Disseny i avaluació d'un programa de prevenció de pacients amb osteoartrosi de EEII

Metodologia

SEMINARIS PRÀCTICS:

- Valoració global extremitat inferior en bipedestació i decúbits.
- Tractament de cicatrius.
- Reequilibri miofascial global extremitat inferior (tècniques manuals, gantxos i ventoses).
- Valoració descentratges articulars i tècniques de recentratge.
- Tècniques de tonificació muscular i reeducació propioceptiva.
- Embenats funcionals.
- Tractament del pacient amb artroplastia de maluc i genoll.
- Tècniques de reeducació de la marxa.
- Ús de politges en el tractament de l'extremitat inferior
- Tractament del pacient amputat: embenats, reeducació de la marxa

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	15	0,6	2, 3, 5, 7, 9, 22, 23, 27
Exposicions per part del professor, amb suport gràfic i informàtic, de com es realitzen les diferents tècniques sobre un model, bé de manera directa en classe o bé mitjançant material audiovisual	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27
Resolució casos clínics	15	0,6	4, 6, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Pràctica de laboratori: Els alumnes sota la supervisió del professor practiquen	14	0,56	1, 4, 11, 12, 17,

entre ells.				20, 21, 24, 25, 26, 27
Seminari: Treball en grup de l'assignatura, supervisada pel professor.	16	0,64		1, 4, 6, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27
Tipus: Autònomes				
Estudi i realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums	40	1,6		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Recerca i tractament d'informació que completi els coneixements teòrics de les activitats dirigides	20	0,8		2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27
Redacció de treballs a partir de recerca bibliogràfica, individualment o en grup.	13	0,52		2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27

Avaluació

<tdvalign="top" width="88"> 5

Tipologia	Durada	Descripció de la prova d'avaluació	Criteris d'avaluació	Nota mínima per aprovar	% de la nota final	Calendari
Prova escrita	1h	Test multi resposta	Cada pregunta contestada correctament es valorarà amb 1 punt. Les preguntes contestades erròniament restaran 0,25 punts. Les preguntes no contestades no restaran punts	5	45%	Juny
Avaluació continuada	Continuo	Exercicis d'avaluació continuada associats als seminaris	Assistència als seminaris Participació als seminaris	5	5%	Febrer a juny
Prova Practica	1 h	Examen pràctic l'estudiant realitzarà 3 tècniques de tractament per patologia de l'extremitat Inferior	L'estudiant realitzarà 3 tècniques de tractament de fisioteràpia per l'extremitat inferior	5	30%	Juny
Pràctic	30	Examen pràctic	L'estudiant haurà de presentar tant		20%	

	basat en: recerca i presentació de 2 treballs de recerca bibliogràfica	individualment com en grup 2 treballs de recerca	5
		La presentació tan escrita com oral	

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen pràctic	30%	1	0,04	2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 27
Exercicis d'avaluació continuada associats als seminaris	5%	0	0	1, 4, 6, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27
Prova escrita	45%	1	0,04	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27
Realització de treballs tant individual com en grup	20%	0	0	1, 2, 4, 5, 12, 13, 14, 21, 25, 26, 27

Bibliografia

Fracturas en el adulto Rockwood &Green 5ª (2003) ED Marbán.

Peterson F., Kendall E., Geise P. Músculos. Pruebas, funciones y dolor postural. Madrid: Marban; 2000.

GÉNOT, C.; NEIGER, H.; LEROY, A.; PIERRON, G.; et al. Kinesioterapia. Principios. Miembros inferiores. Madrid: Médica Panamericana, 1988

Kottke Lehmann. KRUSEN .Medicina Física y Rehabilitación. Tomos I, II y III. Edit: Panamericana

David C, Lloyd J. Reabilitación reumatológica. Madrid: Harcourt; 2000

Downie PA. Manual Cash de afecciones médicas para fisioterapeutas. Barcelona: Jims; 1991.

Frisch H. Método de exploración del aparato locomotor y la postura. Barcelona: Paidotribo, 2005.

KAPANDJI, A. Cuadernos de fisiología articular. Miembro inferior. 4a ed. Barcelona: Masson, 1989.

Fracturas en el adulto Rockwood &Green 5ª (2003) ED Marbán.

Fracturas tratamiento y rehabilitación Stanley Hoppenfeld, Vasantha L Murthy (2001) Ed Marbán.

Mora Américo E. De Rosa R. Fisioterapia en el aparato locomotor. Madrid: Síntesis; 1998

Ehmer, B . Fisioterapia en ortopedia y traumatología.. Ed. Mcgraw-hill.

Kendall .F. Músculos: pruebas y funciones. Madrid: Marbán; 2007.

Revistas

Annales Kinésithérapie

Fisioterapia y Calidad de vida

Physical Therapy

Physiotherapy